
FFORWM PWYLLGORAU SAFONAU GOGLEDD CYMRU

Dydd Llun, 7 Ionawr 2013 at 2.00 pm
Bodlondeb, Conwy

YN BRESENNOL:	Howie Roberts (Cadeirydd)	Cadeirydd – Pwyllgor Safonau Conwy
	Lynn Ball	Swyddog Monitro – Ynys Môn
	David Clay (Yn lle Sam W. Soysa)	Aelod Annibynnol – Pwyllgor Safonau Gwynedd
	Trevor Coxon	Swyddog Monitro – Wrecsam
	Gwilym Ellis Evans	Cadeirydd – Pwyllgor Safonau Gwynedd
	Jane Eyton-Jones	Is-Gadeirydd - Pwyllgor Safonau Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru
	Siôn Huws	Swyddog Eiddo - Gwynedd
	Iwan Jones	Parc Cenedlaethol Eryri
	Delyth E. Jones	Swyddog Monitro - Conwy
	Islwyn Jones	Is-Gadeirydd – Pwyllgor Safonau Ynys Môn
	Lisa Jones	Dirprwy Swyddog Monitro – Sir Ddinbych
	Pat Jones	Is-Gadeirydd – Pwyllgor Safonau Sir y Fflint
	Robyn Jones	Dirprwy Swyddog Monitro – Ynys Môn
	Gareth Owens	Swyddog Monitro – Sir y Fflint
	Dilys Ann Phillips	Swyddog Monitro - Gwynedd
	Parch. Wayne Roberts	Is-Gadeirydd – Pwyllgor Safonau Sir Ddinbych
	Peter Rowland	Cadeirydd – Pwyllgor Safonau Parc Cenedlaethol Eryri
	Ian Trigger	Cadeirydd – Pwyllgor Safonau Sir Ddinbych
	Gary Williams	Swyddog Monitro – Sir Ddinbych
	Michael B. Wilson	Cadeirydd – Pwyllgor Safonau Ynys Môn

Hefyd yn Bresennol: Sian Harland Swyddog Gwasanaethau Pwyllgor

57. YMDDIHEURIADAU

Derbyniwyd ymddiheuriadau am absenoldeb gan Gary Williams (Sir Ddinbych), Ceri Nash (Wrecsam), Sam Soysa (Gwynedd), Ceri Williams (Conwy), Rob Dawson (Wrecsam) a Sioned Wyn Davies (Wrecsam).

58. COFNODION

Cyflwynwyd cofnodion cyfarfod Fforwm Pwyllgorau Safonau Gogledd Cymru a gynhaliwyd ar 4 Hydref 2012 i'w cymeradwyo.

Dywedodd Gwilym Ellis Evans (Gwynedd) ei fod yn bresennol a bod Sam Soysa yn cynrychioli Gwynedd ac nid Wrecsam.

PENDERFYNWYD-

Dylid cymeradwyo cofnodion cyfarfod Fforwm Pwyllgorau Safonau Gogledd Cymru a gynhaliwyd ar 4 Hydref, 2012, fel cofnod cywir, yn amodol ar wneud y newidiadau uchod.

59. CYNGOR LLYWODRAETHU A MOESOL I GYNGHORAU TREF A CHYMUNED

Clywodd Aelodau fod yr eitem wedi ei chynnwys ar y rhaglen er mwyn trafod pa ddarpariaeth oedd gan bob Awdurdod Lleol o safbwynt Cyngor Llywodraethu a Moesol i Gyngorau Tref a Chymuned, a sut y cyfathrebwyd ac y symbylwyd hyn.

Clywodd y fforwm hefyd y byddai'r testun yn cael ei drafod yng Nghynhadledd Safonau 2013.

Wrecsam

- Cynhaliwyd sesiynau hyfforddi yn ddiweddar yn ganolog ac mewn ardaloedd eraill o'r Fwrdeistref Sirol.
- Roedd yr hyfforddiant yn dilyn yr un fframwaith â'r arweiniad a ddefnyddiwyd ar gyfer Cyngorwyr Bwrdeistref Sirol
- Defnyddiwyd esiamplau yn seiliedig ar achosion yr Ombwdsmon yn yr hyfforddiant
- Roeddent yn dal i dderbyn ymholiadau gan Gyngorau Tref a Chymuned, ond roedd hyn yn well na gorfod delio gydag ymchwiliad
- Roedd lefel presenoldeb o 40-50%
- Cynhaliwyd cyfarfodydd chwarterol gyda Chlercod Cyngorau Tref a Chymuned, ond nid oedd lefel presenoldeb yn uchel
- Roedd gwybodaeth y clercod mewn perthynas â'r Cod Ymddygiad yn amrywio

Sir Ddinbych

- Cynhaliwyd cyfarfodydd chwarterol gyda Chlercod a Chyngorau Tref a Chymuned
- Cynhaliwyd hyfforddiant ar gyfer clercod
- Cynhaliwyd sioe deithiol hyfforddi gyda sesiynau hyfforddi ledled y Sir
- Roedd cyfradd presenoldeb o 30% yn y cyfarfodydd
- Derbyniwyd yr holl hyfforddiant mewn modd positif
- Roedd yn bwysig fod cysylltiadau cyfathrebu'n parhau ar agor rhwng y Sir a Chyngorau Tref a Chymuned

Ynys Môn

- Ychydig iawn o gwynion mewn perthynas â'r Cod Ymddygiad oedd yn deillio o'r Gyngorau Tref a Chymuned
- Cynhaliwyd sesiynau hyfforddi canolog gyda Chlercod a Chadeiryddion y Gyngorau Tref a Chymuned, gyda dealltwriaeth y byddai'r Clercod yn trosglwyddo'r hyfforddiant yn ei flaen i Gyngorwyr

60. **CYFARWYDDYD DIWYGIEDIG YR OMBWDSMON YNGLŶN Â'R COD YMDDYGIAD**

Yn dilyn y cais yn y cyfarfod diwethaf darparodd y Swyddog Monitro (Gwynedd), sydd hefyd yn Gadeirydd ACSeS Cymru, y wybodaeth ddiweddaraf a ganlyn:-

- Roedd canllawiau diwygiedig yr Ombwdsmon yn dod yn sgil achos Calver v Panel Dyfarnu Cymru yn yr Uchel Lys, a oedd wedi dyfarnu bod y Cynghorydd dan sylw wedi bod yn defnyddio ei Ryddid Mynegiant dan y Ddeddf lawnderau Dynol ac felly nad oedd wedi mynd yn groes i'r Cod Ymddygiad gan fod y sylwadau yn rhai o natur wleidyddol
- Roedd Aelodau o'r Fforwm a Swyddogion Monitro'n bryderus fod y trothwy ar gyfer y canllawiau diwygiedig wedi'i osod yn rhy uchel, a gallai roi gormod o ryddid i Gynghorwyr
- Wedi i'r pryderon uchod gael eu cyflwyno i'r Ombwdsmon, roedd wedi cytuno adolygu'r canllawiau diwygiedig i gynghori Cynghorwyr ynglŷn â'r hyn nad oedd yn ymddygiad derbyniol, yn hytrach na'r oedd yn ymddygiad derbyniol.
- Roedd Swyddogion Monitro wedi derbyn copi drafft o'r canllawiau diwygiedig, ond roeddynt yn pryderu nad oedd hyn yn mynd ddigon pell o safbwynt ymddygiad annerbyniol
- Fel modd o fwrw ymlaen, roedd is-grŵp o aelodau ACSeS ar hyn o bryd yn llunio ffurf o eiriau ar gyfer y canllawiau, y gallent eu trafod gyda'r Ombwdsmon ym mis Mawrth 2013
- Gobeithiwyd y byddai'r canllawiau diwygiedig mewn grym erbyn mis Ebrill 2013

Cafwyd trafodaeth ynglŷn â'r canlynol:-

- Clywodd Aelodau na fyddai'n newid y trothwy o ran pryd y byddai'r Ombwdsmon yn ymchwilio i gŵyn
- Penderfyniad i Gynghorau unigol fyddai mabwysiadu protocol ar gyfer Datrysiaid Lleol mewn perthynas â chwynion, na fyddai'n cael eu hymchwilio gan yr Ombwdsmon
- Nodwyd na fyddai'r Ombwdsmon yn bwrw ymlaen ag apêl mewn perthynas ag achos Calver

CYTUNWYD -

Nodi'r wybodaeth mewn perthynas â chanllawiau diwygiedig yr Ombwdsmon

61. **CYNHADLEDD SAFONAU 2013**

Cyflwynwyd rhaglen ddrafft ar gyfer Cynhadledd Safonau 2013 i'r Fforwm.

Hysbyswyd Aelodau ynglŷn â'r newidiadau a ganlyn:-

- Y Swyddog Monitro (Gwynedd), fel Cadeirydd ACSeS, fyddai'n agor y Gynhadledd
- Byddai lle i 30 i fod yn bresennol
- Er mwyn galluogi'r rhai a oedd yn bresennol i fynd i sesiynau, cytunwyd y byddai'r 2 sesiwn yn y bore ar berthnasau Cynghorau

Tref a Chymuned a Hyrwyddo Safonau yn Rhagweithiol yn cael eu hailadrodd yn y prynhawn

- Byddai'r sesiynau Cynnal Gwrandawiadau a Chosbau'n cael eu hwyluso gan Sir Ddinbych a Chonwy
- Sir y Fflint ac Ynys Môn fyddai'n hwyluso'r sesiwn ar y Gofrestr Buddiannau
- Parc cenedlaethol Eryri fyddai'n hwyluso mewn perthynas â materion ar gyfer Awdurdodau Un Pwrpas

Cafwyd trafodaeth ynglŷn â'r canlynol:-

- Er mai dim ond sesiynau penodol fyddai'n cael eu hwyluso'n ddwyieithog, gallai pawb a oedd yn bresennol gyfrannu naill ai'n Gymraeg neu'n Saesneg
- Roedd Ynys Môn wedi gwneud cais, yn dilyn beirniadaeth Swyddfa Archwilio Cymru (SAC) o'u Pwyllgor Safonau, y dylid gwahodd cynrychiolydd o SAC a Chymdeithas Llywodraeth Leol Cymru (CLLC) i gymryd rhan yn y sesiwn; Hyrwyddo Safonau yn Rhagweithiol
- O safbwynt presenoldeb Aelodau Cynulliad Cenedlaethol yn y Gynhadledd, awgrymwyd y dylid, gan fod lle yn gyfyngedig, gwahodd y Gweinidog ar gyfer Llywodraeth Leol a Chymunedau i fod yn bresennol fel arsylwr
- Awgrymwyd gan mai Conwy oedd yn cynnal y digwyddiad, y dylid gwahodd Cadeirydd Pwyllgor Safonau Conwy i gyflwyno'r sylwadau i gloi

CYTUNWYD -

- (a) Dylid cymeradwyo'r rhaglen ar gyfer Cynhadledd Safonau 2013, yn amodol ar wneud unrhyw newidiadau pellach rhesymol a oedd eu hangen gan Swyddogion Monitro Gogledd Cymru.**
- (b) Dylai Cadeirydd Pwyllgor Safonau Conwy roi'r sylwadau i gloi.**
- (c) Dylid gwahodd y Gweinidog Llywodraeth Leol a Chymunedau, Carl Sergeant AC, i fod yn bresennol yn y gynhadledd fel arsylwr.**
- (d) Dylid gwahodd Swyddfa Archwilio Cymru a Chymdeithas Llywodraeth Leol Cymru i anfon cynrychiolydd i gymryd rhan yn y Gweithdy Hyrwyddo Safonau yn Rhagweithiol.**

62. UNRHYW EITEM ARALL

Dim.

(Daeth y cyfarfod i ben am 3.00 pm)
